

Beslutningsforslag nr. B 45. Fremsat den 8. januar 2002 af udenrigsministeren (Per Stig Møller)

Forslag til folketingsbeslutning

om dansk militær deltagelse i en international sikkerhedsstyrke i Afghanistan

Folketinget meddeler sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for en international sikkerhedsstyrke i Afghanistan.

Bemærkninger til forslaget

I. FN's sikkerhedsråd vedtog den 20. december 2001 på grundlag af FN-pagtens kapitel VII resolution 1386, hvorved rådet bemyndiger indsættelse af en international sikkerhedsstyrke i Afghanistan ("International Security Assistance Force" eller ISAF). Ifølge resolutionen skal sikkerhedsstyrken i en periode på seks måneder bistå den midlertidige afghanske administration med at opretholde sikre rammer for administrationens og FN-personalets aktiviteter i Kabul og omkringliggende områder.

De seneste måneders begivenheder, herunder Taliban-styrets fald og oprettelsen af en midlertidig administration, har ændret situationen i Afghanistan væsentligt. Der er opstået mulighed for en politisk overgangsproces og genopbygning, der på længere sigt kan føre til fred og stabilitet i landet.

De afghanske parter indgik den 5. december 2001 i Bonn en aftale om rammerne for en politisk overgangsproces, der i løbet af to år skal føre til gennemførelsen af et demokratisk valg i landet. Aftalen indebærer dannelse af en midlertidig administration, som skal fungere de kommende 6 måneder, bestående af en midlertidig regering, en kommission til forberedelse af et traditionelt ældreråd (Loya Jirga) og en højesteret. Ældrerådet ventes afholdt inden for seks måneder med det formål at udpege en overgangsregering, som skal fungere frem til afholdelsen af valget. Den midlertidige regering under ledelse af Hamid Karzai blev som fastlagt i Bonn-aftalen indsat den 22. december 2001. Aftalen fastslår tillige, at alle bevæbnede grupper fremover skal kontrolleres af den midlertidige regering og reorganiseres med henblik på etablering af en ny afghansk sikkerhedsstyrke. I aftalen anføres, at der vil gå nogen tid med at etablere en afghansk sikkerhedsstyrke, og at der i den mellemliggende periode vil være behov for andre foranstaltninger på det sikkerhedsmæssige område. I aftalen opfordres FN's sikkerhedsråd derfor til at overveje at bemyndige hurtig indsættelse af en midlertidig sikkerhedsstyrke i Afghanistan. Opfordringen blev gentaget i et brev af 19. december 2001 fra den afghanske udenrigsminister til FN's sikkerhedsråd. Sikkerhedsrådet bemyndigede

den 20. december 2001 indsættelsen af den internationale sikkerhedsstyrke. Bemyndigelsen i resolution 1386 ligger i naturlig forlængelse af tidligere sikkerhedsrådsresolutioner om Afghanistan. Den 14. november 2001 vedtog FN's sikkerhedsråd resolution 1378 om støtte til det afghanske folks bestræbelser på at forme en politisk overgangsproces. Med resolution 1383 af 6. december 2001 behandlede sikkerhedsrådet dernæst de politiske og administrative dele af Bonn-aftalen. Med den senest vedtagne resolution behandles den sikkerhedsmæssige del af Bonn-aftalen.

II. Storbritannien har indvilget i indledningsvist at påtage sig rollen som leder af sikkerhedsstyrken. På militært niveau har Storbritannien drøftet styrkens sammensætning med kredsen af lande, der har tilbudt at bidrage til styrken. Danmark har tilbudt en opklaringseskadron, der med diverse støttepersonel omfatter ca. 200 soldater, samt et ammunitionsrydningshold og et mindre antal stabsofficerer, i alt ca. 50 soldater. Storbritannien har meddelt, at der alene vil være behov for ammunitionsrydningsholdet, der forudses at indgå i en fælles tysk-hollandsk-dansk-østrigsk bataljonskampgruppe. Den præcise størrelse af den samlede sikkerhedsstyrke er fortsat uafklaret, men forventes at blive i størrelsesordenen 3.000 til 4.500 soldater.

III. Danmark yder i forvejen et militært bidrag til den amerikansk ledede militære indsats mod terrornetværk i Afghanistan. Den amerikansk ledede operation ventes at fortsætte, indtil terrortruslen fra al Qaida og Taliban er elimineret. Taliban-styret har reelt mistet magten i alle dele af Afghanistan. Operationen forventes dog at pågå endnu et stykke tid, da der stadig resterer lommer med al Qaida og Taliban-styrker.

Den amerikansk-ledede militære indsats og indsættelsen af den internationale sikkerhedsstyrke er to separate, men indbyrdes koordinerede operationer. Den militære kommando over sikkerhedsstyrken vil indledningsvis påhvile Storbritannien. For at sikre sammenhæng mellem de to operationer vil Storbritannien koordinere tæt med USA ("Central Command").

IV. Den britisk-ledede internationale sikkerhedsstyrke vil have til formål at støtte de afghanske myn-

digheder med at opretholde sikkerheden i Kabul og omkringliggende områder, hvorfra alle afghanske styrker ifølge Bonn-aftalen samtidig skal tilbagetrækkes. Om nødvendigt forudses sikkerhedsstyrken tillige at kunne blive indsat i andre områder i Afghanistan. Sikkerhedsstyrken forventes at bestå af et styrkehovedkvarter med underlagte enheder omfattende primært en brigade med to bataljonskampgrupper samt støtteenheder. Ud over Storbritannien forventes følgende lande at bidrage til styrken: Belgien, Canada, Finland, Frankrig, Grækenland, Italien, Nederlandene, New Zealand, Norge, Portugal, Rumænien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyrkiet, Tyskland og Østrig.

En mindre fortrop for sikkerhedsstyrken bestående af britiske styrker ankom til Kabul den 22. december 2001, hvor den midlertidige afghanske regering blev indsat. Hovedstyrken ventes indsat i løbet af januar 2002.

V. Det danske militære bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke omfatter et ammunitionsrydningshold (Explosive Ordnance Disposal-team ell. EOD-hold), samt nødvendigt militærpoliti-, kommunikations- og støttepersonel. Der vil endvidere være behov for et mindre antal stabsofficerer. I alt vil det danske bidrag udgøre ca. 50 soldater.

Det danske bidrag er sammensat efter aftale med Storbritannien og Tyskland.

Det danske bidrag skal gennemføre ammunitions- og minerydning samt i øvrigt bidrage til sikkerhedsstyrkens opgaveløsning.

EOD-holdet forventes at skulle indgå i et tysk-hollandsk-dansk ingeniørkompagni under den tysk-hollandsk-dansk-østrigske bataljonskampgruppe. Det danske styrkebidrag forventes udsendt til Afghanistan sammen med den øvrige sikkerhedsstyrke i løbet af januar 2002.

Det danske styrkebidrag udsendes for en periode på op til ca. seks måneder.

Danmarks bidrag forudses primært indsat i Kabul og omkringliggende områder, men om nødvendigt vil der også kunne blive tale om indsættelse i andre områder i Afghanistan. Den internationale sikkerhedsstyrke, herunder det danske styrkebidrag, udsendes med bemyndigelse fra sikkerhedsrådet til at anvende magt i henhold til FN-pagtens kapitel VII. Ud over adgang til at anvende magt i selvforsvar indebærer det adgang til i fornødent omfang at anvende magt til at gennemføre de pålagte opgaver.

Der er indgået en militærteknisk aftale med den midlertidige afghanske administration, der bl.a. vedrører den retlige status for personel udsendt som en del af den internationale sikkerhedsstyrke.

Indsættelse af det danske militære bidrag i Afghanistan vil være forbundet med risiko. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer p.t. den militære trussel mod den internationale sikkerhedsstyrke og et eventuelt dansk militært bidrag indsat i Kabul og omkringliggende områder som middel. Denne vurdering baseres blandt andet på, at Nordalliancens styrker har etableret kontrol med byen, og at situationen i Kabul er rolig. Ved indsættelse i andre områder i Afghanistan vurderes truslen for nærværende som middel til høj.

Minefaren i Afghanistan, herunder i og omkring Kabul, vurderes som værende høj. Størstedelen af minefelter udlagt i landet under kampene mod Sovjetunionen er lokaliseret. Der er imidlertid tillige udlagt minefelter af Taliban-styret. Om disse felters udbredelse og placering foreligger p.t. ingen præcise oplysninger.

Det danske styrkebidrag består af fastansat personel, hvis uddannelse, erfaring og motivation er på højt niveau. Styrkebidraget råder over fuldt moderne udrustning, herunder personlig udrustning. Med personellets uddannelse og træning, materiellets beskaffenhed samt iagttagelsen af nødvendige procedurer vil der blive taget de bedst mulige forholdsregler over for mulige faremomenter, hvorved personellet ydes den bedst mulige beskyttelse.

VI. Regeringen finder, at Danmark bør deltage i den FN-bemyndigede, internationale sikkerhedsstyrke for at medvirke til at give den politiske overgangsproces, nødhjælpsindsatsen og genopbygningen af Afghanistan de rette sikre rammer.

Efter mere end 20 års krig og senest Taliban-styrets misrøgt af landet er Afghanistan blandt verdens mindst udviklede lande. De humanitære behov er meget betydelige og landets infrastruktur og økonomi i ruiner. FN vurderer, at omkring 7,5 mio. mennesker af en befolkning på godt 26 mio. er afhængige af fødevarerforsyninger og anden nødhjælp udefra. Antallet af internt fordrevne anslås til 1,2 mio. Hertil kommer næsten 4 millioner afghanske flygtninge i Pakistan og Iran.

Regeringen agter at supplere det militære bidrag med et betydeligt dansk humanitært bidrag på foreløbig 110 mio. kr. i 2002 samt et årligt bidrag på op til 100 mio. kr. de næste 4-5 år til genopbygning af Afghanistan.

En samlet dansk bidragspakke, der omfatter humanitær bistand og genopbygning samt militære bidrag til både den amerikansk-ledede indsats mod terrornetværk og til sikkerhedsstyrken, udgør et klart signal til omverdenen om fortsat bred og omfattende dansk støtte til den internationale indsats mod terrorisme og til befolkningen i Afghanistan.

VII. Dansk deltagelse i den internationale sikkerhedsstyrke i Afghanistan indebærer som nævnt mulighed for, at de danske styrker vil skulle anvende magt. Der kan blive tale om anvendelse af magt af en karakter, der falder inden for Grundlovens § 19, stk. 2. Folketinget anmodes derfor om at meddele sit samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for den internationale sikkerhedsstyrke i Afghanistan. Det danske styrkebidrag indsættes efter invitation fra den midlertidige afghanske administration samt i henhold til FN's sikkerhedsrådsresolution 1386 af 20. december 2001.

Regeringen vil løbende vurdere det danske bidrags sammensætning med henblik på at sikre en effektiv opgaveløsning. Såfremt det skulle vise sig hensigtsmæssigt at justere bidraget væsentligt, eller såfremt der skulle ske en væsentlig ændring i opgavernes karakter, vil regeringen rådføre sig med Det Udenrigspolitiske Nævn herom eller om nødvendigt på ny forelægge sagen for Folketinget.

Udsendelse vil kunne indebære udgifter i størrelsesordenen godt 30 mio. kr. for en seks måneders udsendelse.

Til beslutningsforslag nr. B 45. Skriftlig fremsættelse (8. januar 2002)

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk militær deltagelse i en international sikkerhedsstyrke i Afghanistan.

(Beslutningsforslag nr. B 45).

Vedlagte forslag til folketingsbeslutning skal tilvejebringe grundlaget for, at danske militære styrker stilles til rådighed for den FN-bemyndigede internationale sikkerhedsstyrke i Afghanistan. De danske styrker indsættes efter invitation fra den midlertidige afghanske administration samt i henhold til FN's sikkerhedsrådsresolution 1386 af 20. december 2001.

De seneste måneders begivenheder, herunder Taliban-styrets fald og oprettelsen af en overgangsadministration den 22. december 2001, har fuldstændig ændret situationen i Afghanistan. Der er opstået mulighed for en politisk overgangsproces, der på længere sigt kan føre til fred og stabilitet i landet. Den afghanske udenrigsminister opfordrede i et brev af 19. december 2001 FN's sikkerhedsråd til at indsætte en midlertidig sikkerhedsstyrke i landet. Med sikkerhedsrådsresolution 1386 af 20. december 2001 bemyndigedes en international sikkerhedsstyrke, som i en periode på seks måneder skal bistå den midlertidige afghanske administration med at opretholde sikre rammer for den midlertidige administration og FN-personalets aktiviteter i Kabul og omkringliggende områder. Styrken vil indledningsvis blive ledet af Storbritannien. Et dansk bidrag ventes at indgå i en fælles tysk-hollandsk-dansk-østrigsk bataljonskampgruppe.

Indsættelse af et dansk militært bidrag i Afghanistan vil være forbundet med risiko. Forsvarets Efterretningstjeneste vurderer for nærværende den militære trussel mod den internationale sikkerhedsstyrke og et eventuelt dansk militært bidrag indsat i Kabul og omkringliggende områder som middel. Minefaren vurderes som værende høj. Med personellets uddannelse og træning, materiellets beskaffenhed samt iagttagelsen af nødvendige procedurer tages de bedst mulige forholdsregler over for mulige faremomenter.

Regeringen finder, at Danmark bør deltage i den FN-bemyndigede internationale sikkerhedsstyrke for at medvirke til at give den politiske overgangsproces, nødhjælpsindsatsen og genopbygningen af Afghanistan de rette sikre rammer. En samlet dansk bidragspakke, der omfatter humanitær bistand og genopbygning samt militære bidrag til både den amerikansk-ledede indsats mod terror og til den internationale sikkerhedsstyrke, udgør et klart signal til omverdenen om fortsat bred og omfattende dansk støtte til den internationale indsats mod terrorisme og til befolkningen i Afghanistan.

Det er regeringens hensigt at bidrage med et ammunitionsrydningshold, der er forstærket med nødvendigt militærpoliti-, kommunikations- og støttepersonel. I alt vil det danske bidrag udgøre ca. 50 soldater.

Idet jeg i øvrigt henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, skal jeg tillade mig at anbefale det til det Høje Tings velvillige behandling.